

16.00 Με την πρόταση συνδέω δύο φράσεις

Είδαμε πώς σχηματίζονται οι λέξεις και σε τι μας χρησιμεύουν. Όμως, στην καθημερινή μας επικοινωνία χρησιμοποιούμε συνήθως πολύ μεγαλύτερες κατασκευές λόγου, τις φράσεις και τις προτάσεις :

Πρόταση λέγεται μια σειρά από λέξεις η οποία περιλαμβάνει οπωσδήποτε ένα ρήμα και έχει δικό της, αυτοτελές νόημα.

Με την πρόταση παρουσιάζουμε τη σχέση μιας ονοματικής φράσης (ή λέξης που την αντικαθιστά, π.χ. αντωνυμίας) με αυτά που περιγράφει το ρήμα (και η ρηματική φράση).

<u>Η Μαρία</u>	<u>κοιμάται.</u>
Ονοματική Φράση	Ρήμα

Βρίσκουμε το **υποκείμενο** αν διαβάσουμε την πρόταση και μετά **«ποια»** / **«ποιο»**;

Π.χ. Ποια κοιμάται;

Η Μαρία

Το υποκείμενο είναι πάντοτε σε ονομαστική πτώση.

Η Μαρία

Υποκείμενο

πηγαίνει στο σχολείο με τις φίλες της.

Ρηματική Φράση

Ο αδελφός του Πέτρου

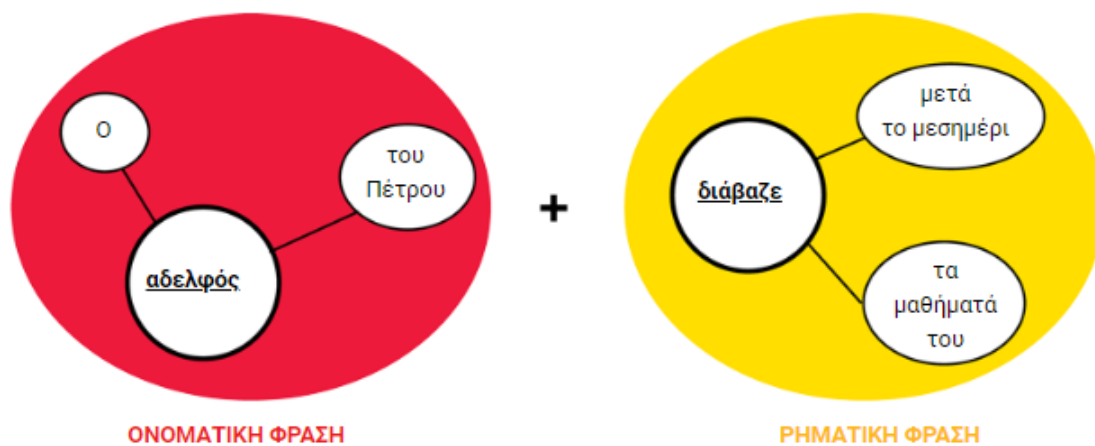
Υποκείμενο

διάβαζε τα μαθήματά του μετά το μεσημέρι.

Ρηματική Φράση

Μια απλή πρόταση είναι μια σειρά λέξεων που έχει δικό της, ξεχωριστό νόημα, και περιέχει ένα και μόνο ρήμα.

Η κάθε πρόταση φτιάχνεται από δύο μικρότερες ομάδες λέξεων, που τις λέμε **φράσεις** : π.χ. τη φράση «Ο αδελφός του Πέτρου» και τη φράση «έπαιξε μπάλα μετά το μεσημέρι». Την πρώτη θα τη λέμε **Ονομαστική Φράση**, γιατί σχηματίζεται γύρω από το Ουσιαστικό και τη δεύτερη **Ρηματική Φράση**, γιατί σχηματίζεται γύρω από το Ρήμα.

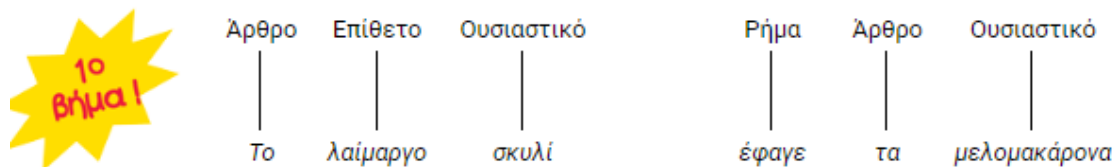
Μια φράση αποτελείται από λέξεις, π.χ. η φράση ο αδελφός του Πέτρου αποτελείται από ένα άρθρο (ο), ένα ουσιαστικό (αδελφός) και ακόμα μία φράση (του Πέτρου). Το κύριο συστατικό της φράσης αυτής είναι **το ουσιαστικό αδελφός**, που **αποτελεί και τη βασική λέξη** (τον πυρήνα) **της Ονομαστικής Φράσης**.

Αλλά και η Ρηματική Φράση μπορεί να περιέχει μικρότερες φράσεις. Έτσι, **η Ρηματική Φράση** διάβαζε τα μαθήματά του μετά το μεσημέρι **αποτελείται από το Ρήμα** διάβαζε, **τη φράση** τα μαθήματά του **και τη φράση** μετά το μεσημέρι.

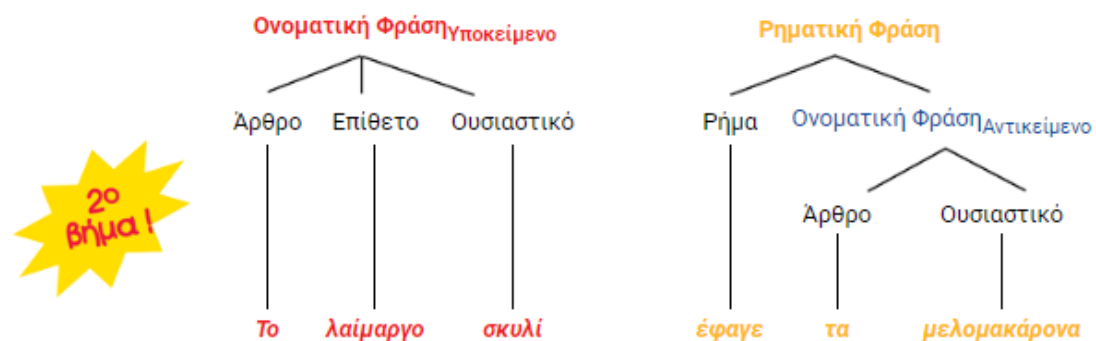
Για να αναλύσω τη δομή της πρότασης...

Το λαίμαργο σκυλί έφαγε τα μελομακάρονα.

...Πρώτα βρίσκω τι μέρος του λόγου είναι κάθε λέξη.

Μετά, ξεχωρίζω την **Ονοματική Φράση – Υποκείμενο** από τη **Ρηματική Φράση** (προσέχω όμως γιατί συχνά μέσα στη Ρηματική Φράση υπάρχουν και ολόκληρες ονοματικές φράσεις, όπως εδώ η φράση *τα μελομακάρονα*, που αποτελείται από ένα άρθρο και ένα ουσιαστικό) :

Θυμάμαι ότι για να βρω το Υποκείμενο ρωτάω ποιος/ποια/ποιο. Η απάντηση είναι το υποκείμενο. Για παράδειγμα, όταν ακούω την πρόταση

«Το λαιμαργο σκυλί έφαγε τα μελομακάρονα», ρωτάω: «Ποιος;». Η απάντηση, δηλαδή η φράση «Το λαιμαργο σκυλί», είναι το υποκείμενο της πρότασης.

Το υπόλοιπο μέρος της πρότασης, δηλαδή η φράση «έφαγε τα μελομακάρονα», είναι η Ρηματική Φράση. Η Ρηματική Φράση, τώρα, μπορεί να περιέχει μια φράση που να απαντά στην ερώτηση ποιον/ποια/τι και να δείχνει το πρόσωπο, ζώο ή πράγμα που επηρεάζεται από την ενέργεια που μας δείχνει το ρήμα. Η φράση αυτή λέγεται Αντικείμενο (π.χ. «τα μελομακάρονα»). Για παράδειγμα, όταν ακούω την πρόταση «Το λαιμαργο σκυλί έφαγε τα μελομακάρονα», ρωτάω «Τι (έφαγε);» Η απάντηση, δηλαδή η φράση «τα μελομακάρονα», είναι το αντικείμενο της πρότασης.

Στο τέλος, ενώνω τις δύο μεγάλες φράσεις και φτιάχνω την πρόταση :

